

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

2 juli 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Filip Dewinter, John Vrancken, Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin
en Karim Van Overmeire –**

**betreffende de schending van de mensenrechten in China en Tibet
en het oproepen tot boycot van de Olympische Spelen van 2008 in China**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems, de dames Mieke Vogels en Vera Dua
en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier –**

betreffende China en de Olympische Zomerspelen van Peking 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Jan Roegiers en Flor Koninckx –

betreffende vrijheden en mensenrechten in China naar aanleiding van de Olympische Spelen

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken,
Flor Koninckx en Jan Loones –**

**betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet
naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Anissa Temsamani**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Loones;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1543 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

1569 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

1721 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie

1748 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Vergadering van 18 maart 2008	4
1. Procedure-onderdeel 1	4
2. Toelichting door de heer Filip Dewinter namens de indieners van het eerste voorstel van resolutie	4
3. Toelichting door de heer Eloi Glorieux namens de indieners van het tweede voorstel van resolutie	6
4. Procedure-onderdeel 2	8
II. Vergadering van 15 april 2008	9
1. Inleidende situering door de commissievoorzitter	9
2. Uiteenzetting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel	10
3. Bespreking	12
3.1. Vragen en opmerkingen van de leden	12
3.2. Antwoorden van de minister	14
3.3. Slotreplieken	17
III. Vergadering van 26 juni 2008	17
1. Toelichting door de heer Jan Roegiers	17
2. Bespreking	18
IV. Stemmingen	20

DAMES EN HEREN,

Op 18 maart, 15 april en 26 juni besprak de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie van de heren Filip Dewinter, John Vrancken, Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin en Karim Van Overmeire betreffende de schending van de mensenrechten in China en Tibet en het oproepen tot boycot van de Olympische Spelen van 2008 in China. Dit voorstel van resolutie werd behandeld in samenhang met het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier betreffende China en de Olympische Zomerspelen van Peking 2008 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1569/1*).

Op 15 april organiseerde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme een hoorzitting over beide voorstellen van resolutie (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1543/2*).

Tijdens de vergadering van 26 juni werden beide voorstellen van resolutie besproken in samenhang met het voorstel van resolutie van de heren Jan Roegiers en Flor Koninckx betreffende vrijheden en mensenrechten in China naar aanleiding van de Olympische Spelen (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1721/1*), en met het voorstel van resolutie van de heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken, Flor Koninckx en Jan Loones betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1748/1*).

I. VERGADERING VAN 18 MAART 2008

1. Procedure-onderdeel 1

De *voorzitter* verklaart vernomen te hebben dat er hoorzittingen gevraagd zullen worden in het kader van de behandeling van deze voorstellen van resolutie. In het licht daarvan vraagt mevrouw *Miet Smet* om voorafgaandelijk ook de Vlaamse minister van Sport naar zijn standpunt ter zake te vragen. De heer *Jan Loones*, van zijn kant, stelt voor om zeker ook de commissie voor Cultuur en Sport in deze om een advies te vragen. Zulks hoeft overigens niet te belet-

ten dat er ondertussen hoorzittingen worden gehouden in deze commissie. Op die manier wordt er geen tijd verspild en hoeft de commissie de minister niet te vragen. De *voorzitter* stelt voor om alvast een aanvang te maken met de toelichtingen en de overige kwesties te behandelen tijdens de regeling van de werkzaamheden op het einde van deze bijeenkomst.

2. Toelichting door de heer Filip Dewinter namens de indianers van het eerste voorstel van resolutie

Namens de ondertekenaars van het eerst ingediende voorstel van resolutie, laat de heer *Filip Dewinter* bij de aanvang van zijn uiteenzetting opmerken dat het voorstel van resolutie – dat van 12 februari 2008 dateert – meer dan actueel is, gezien de huidige situatie in China waar op dit moment het Tibetaanse protest op gewelddadige manier wordt neergeslagen. Men gewaagt inmiddels al van een honderdtal doden. Wat op zich al aantoonde hoe men in China omspringt met de mensenrechten.

Nog maar vandaag liet de Chinese premier trouwens weten dat alles de schuld is van de Tibetanen en dan meer bepaald van de Dalai Lama. Een persoon die iedereen kent als uitermate vredelievend en die ook niet toevallig de Nobelprijs voor de Vrede heeft gekregen. Zulks laat vermoeden welke richting de Chinese overheid uitwil. China heeft inmiddels laten weten dat het desnoods wel met de Dalai Lama wil praten, maar dan op wel op voorwaarde dat de Tibetanen onvoorwaardelijk hun onafhankelijkheidsstrevens afzweren.

Volgens de heer Dewinter is het verzet van de Tibetanen volkomen gewettigd. Tot 1949, het jaar dat de communisten aan de macht kwamen in China, was Tibet immers een onafhankelijke staat. Met een niets ontziende wreedheid trok het Chinese communistische leger Tibet binnen en werden de Tibetanen gedwongen de zogenaamde zeventienpuntenovereenkomst te tekenen. Daarmee werd China's soevereiniteit over Tibet vastgelegd en werd er een schijnautonomie voor Tibet geregeld.

Van enige autonomie kwam in de praktijk echter niets terecht. Het Chinese communistische regime is integendeel heel snel begonnen met een systematische vernietiging van de Tibetaanse cultuur en religie teneinde het land te 'verchinezen'. Het daaruit resulterende verzet van de Tibetanen werd herhaaldelijk bloedig neergeslagen door de Chinese dictatuur.

Zulks gebeurde het meest openlijk in 1959 toen ongeveer 87.000 Tibetanen omkwamen en de Tibetaanse leider, de Dalai Lama, het land diende te ontvluchten.

Het beleid van China ten aanzien van Tibet is sindsdien niet wezenlijk meer veranderd. Diverse heiligheden werden vernietigd en elke uiting van Tibetaanse cultuur is strikt verboden. Iedere vorm van politiek protest wordt door de Chinese bezettingsmacht in de kiem gesmoord. Mee ten gevolge daarvan zitten nog honderden Tibetaanse politieke gevangenen in Chinese gevangenissen. Alleen al op het roepen van de slogan “Tibet Vrij” staat drie jaar gevangenisstraf.

De heer Filip Dewinter beklemtoont daarbij dat de huidige gewelddadige onderdrukking van het Tibetaanse protest slechts één voorbeeld is van de manier waarop de mensenrechten op grote schaal worden geschonden door het Chinese regime. Het is immers algemeen geweten dat de Chinese machtshebbers hun politieke en andere tegenstanders opsluiten in zogenaamde heropvoedingskampen, die men volgens het lid gerust als ‘concentratiekampen’ mag aanduiden. Politieke tegenstanders worden opgesloten, gefolterd of zelfs geëxecuteerd en dit vaak zonder enige vorm van proces. En als er al processen gevoerd worden, gaat het om schijnprocessen. Naar schatting 400.000 Chinezen zijn op die manier in de gevangenis terecht gekomen. Het lid wijst er dienaangaande op dat er momenteel nog steeds mensen in de cel zitten die aanwezig waren bij het protest op het Tienanmenplein, dat – zoals iedereen zich nog herinnert – op 4 juni 1989 bloedig werd onderdrukt.

Ook van andere fundamentele rechten, zoals het recht op vrije meningsuiting, het recht op vergadering, het recht van vrijheid van vereniging, het recht op vrijheid van onderwijs, godsdienstvrijheid, politieke vrijheid en persvrijheid is er in de Volksrepubliek China overigens geen sprake.

In het licht van dit alles vindt het lid het dan ook uiterst merkwaardig dat het Internationaal Olympisch Comité (IOC) in juni 2001 beslist heeft om de Olympische Zomerspelen uitgerekend in China te laten plaatsvinden. Hij heeft daarover toen ook zijn ongenoegen geuit in een interpellatie aan de toenmalige en ook huidige minister van Sport, de heer Bert Anciaux. Het komt de heer Dewinter dan ook aangewezen voor om – mee in het licht van de actuele ontwikkelingen – in het kader van eventuele hoor-

zittingen ook het standpunt van de minister te vernemen. De spreker benadrukt daarbij nogmaals dat de Vlaams Belangfractie zich er altijd al tegen heeft verzet dat de Olympische Spelen in China zouden plaatsvinden, door de huidige feitelijkheden in Tibet is dat verzet gewoon nog krachtdadiger geworden.

Volgens het lid kan ook het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC), na wat er de jongste dagen in China is gebeurd, niet gewoon de andere kant blijven opkijken. De voorzitter van het IOC, de heer Jacques Rogge, dreigt volgens hem echter steeds meer de gegijzelde van de Chinese overheid te worden. Het gevaar is dan ook niet denkbeeldig dat hij steeds minder de realiteit onder ogen zal willen zien, naarmate de Spelen naderen.

Het komt het lid dan ook aangewezen voor om vanuit het Vlaams Parlement, hoe bescheiden zijn positie ook is, een initiatief te nemen waarbij de schendingen van de mensenrechten in China en Tibet worden aangeklaagd. Nu de spelen blijkbaar toch zullen doorgaan, kan men van de nood een deugd maken, en ze gebruiken als forum voor het aanklagen van de mensenrechtenschendingen. Desalniettemin blijft de Vlaams Belangfractie een boycot van de Olympische Spelen het krachtigst mogelijke signaal achten. Dat blijft dan ook de kern van het ingediende voorstel van resolutie.

De heer Filip Dewinter vergelijkt daartoe de Spelen van 2008 met de Spelen van Berlijn in 1936. Het doel van de beide regimes was identiek: de verheerlijking van een verwerpelijk systeem. Via deze Olympische Spelen wil China de wereld zand in de ogen strooien en zich van zijn beste kant laten zien, kwestie van de achterliggende realiteit te verdoezelen. Het Tibetaanse protest komt dan ook hoogst ongelegen voor de Chinese machtshebbers, maar viel eigenlijk te verwachten. Er is vanuit de Chinese overheid alleszins genoeg aanleiding toe gegeven. Het bloedig neerslaan van het protest toont a fortiori aan dat in China de jongste jaren ten gronde hoegenaamd niets veranderd is. Om al die redenen pleit de heer Dewinter dan ook voor een krachtig signaal vanuit het Vlaams Parlement. Daarom wordt in het voorstel van resolutie gevraagd dat de Vlaamse Regering bij het BOIC zou aandringen op een boycot van de Zomerspelen van 2008 in Peking. Zijns inziens kunnen diegenen die het goed menen met de mensenrechten dan ook niet anders dan dit resolutievoorstel te steunen.

3. Toelichting door de heer Eloi Glorieux namens de indianers van het tweede voorstel van resolutie

Als hoofdindiener van het tweede voorstel van resolutie, wijst de heer *Eloi Glorieux* erop dat we ondertussen al op minder dan zes maanden van de aanvang van de Olympische Zomerspelen in Peking staan. In de aanloop naar de toekenning van de Spelen aan Peking hebben diverse Chinese autoriteiten uitlatingen gedaan als zou de organisatie van de Olympische Spelen de situatie van de mensenrechten in het land zeker ten goede komen. Het is volgens het lid overduidelijk dat van die beloftes en vooruitzichten weinig of niets in huis is gekomen. Daarom wordt in deze resolutie aan de Vlaamse Regering gevraagd er bij de Chinese overheid op aan te dringen de beloofde verbeteringen alsnog in ijltempo door te voeren zodat ze snel zicht- en voelbaar zouden worden. Tevens moet er bij het BOIC en het IOC op worden gehamerd dat zij in deze kwestie een consequente ethische houding zouden aannemen.

In tegenstelling tot het eerdere voorstel van resolutie vragen de indianers – in de lijn van wat ook door de Dalai Lama wordt voorgestaan – uitdrukkelijk niet om een boycot van de Olympische Spelen. Het lid benadrukt verder dat er, ook los van de Tibetaanse actualiteit en van wat er al jaren in Tibet gebeurt, meer dan voldoende redenen zijn om het voorstel in overweging te nemen. Hij herinnert er daarbij aan dat het niet voor het eerst is dat China kandidaat was om de Olympische Spelen te organiseren. De kandidatuur van China in 1993 werd afgewezen omwille van gegronde twijfels over de situatie van de mensenrechten. De gebeurtenissen op het Tienanmenplein in 1989 lagen toen immers nog vers in het geheugen. De Spelen van 2000 werden dan ook toegewezen aan Sydney. En ook in juli 2001 toen in Moskou de organisatie van de Zomerspelen 2008 en de Paralympics werd toegewezen aan China (ten nadele van steden als Toronto, Parijs, Osaka en Istanbul), doken – in de aanloop naar die toekenning – opnieuw vragen op over de toestand van de mensenrechten.

Naar aanleiding van die hernieuwde Chinese kandidatuur werd trouwens een evaluatiecommissie van het IOC naar China gestuurd, die bij haar terugkeer na een driedaags bezoek aan Peking een vrij lovend rapport opstelde, zij het voornamelijk over de technische capaciteit van de stad om een groot evenement te organiseren. Het rapport stelde wel ook enkele voorwaarden waaraan Peking moest voldoen. Zo moesten journalisten de mogelijkheid krijgen om tijdens

de Spelen vrij rond te reizen in het hele land. Bovendien moesten de Spelen duidelijk op een groene leest geschoeid zijn, wat voor Peking, gezien de enorme luchtvervuiling, niet zo evident is. Volgens het rapport moesten de lucht- en waterkwaliteit echter hoe dan ook voldoen aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Volgens de heer Glorieux was het echter wel opmerkelijk dat in het evaluatierapport met geen woord gerept werd over de schending van de mensenrechten. Nochtans was er in de acht jaar tussen 1993 en 2001 op dat vlak bitter weinig veranderd. Integendeel zelfs, volgens Amnesty International was de situatie alleen maar verergerd. Als voorbeelden van wantoestanden vermeldt de heer Eloi Glorieux de vaak onmenselijke arbeids- en leefomstandigheden, de nagenoeg onbestaande sociale voorzieningen, de gigantische milieuproblemen in het hele land en de bezetting van Tibet.

Desondanks meende het IOC dat de organisatie van de Olympische Spelen 2008 aan China toekwam. De heer Hein Verbruggen, hoofd van de evaluatiecommissie, wuifde de internationale kritieken weg met de bekende, maar inherent zwakke, stelling dat het hier om sport gaat en dat sport niets met politiek te maken heeft.

De heer Glorieux refereert ook aan wat de secretaris-generaal van het Chinees Olympisch Comité zei vlak voor de toekenning van de spelen aan Peking. Hij leek er met name van overtuigd dat de komst van de Olympische Spelen niet alleen de economie, maar ook de sociale omstandigheden, inclusief onderwijs, gezondheid en de mensenrechten, ten goede zou komen. Nog in 2001 verklaarde de heer Jacques Rogge, voorzitter van het IOC, dat sport, de Olympische Spelen en het IOC een positieve rol konden spelen in wereldwijde maatschappelijke veranderingen. Het jaar erop was hij er nog steeds rotsvast van overtuigd dat de Olympische Spelen een positieve invloed zouden hebben op de mensenrechten in China. Hij stelde zelfs dat het IOC de Chinese overheid had aangespoord om zo snel als mogelijk haar staat van dienst op het vlak van de mensenrechten te verbeteren. Het IOC heeft trouwens herhaaldelijk die verwachting ten aanzien van de Chinese autoriteiten bevestigd. In 2004 zei de heer Rogge zelfs woordelijk: “Het is de verantwoordelijkheid van het IOC om te vechten voor waarden. We hebben zeer duidelijk gezegd dat we een volledig respect voor de mensenrechten willen aan onze Chinese vrienden en

de Chinese leiders.”. Het lid wijst er verder op dat het Olympisch Handvest dienaangaande heel duidelijk is. Artikel 2 luidt: “Het doel van de Olympische Spelen is sport ten dienste stellen van een harmonieuze ontwikkeling van de mens, met als doel de oprichting van een vreedzame samenleving aan te moedigen die rekening houdt met het behoud van de menselijke waardigheid.”.

Een en ander belet niet dat op minder dan een jaar voor de aanvang van de Spelen diverse mensenrechtenorganisaties rapporten hebben opgemaakt die uitwijzen dat de situatie inzake mensenrechten nog steeds belabberd is. In wezen is er zelfs nauwelijks verbetering zichtbaar. De spreker noemt in dit verband rapporten van Amnesty International en Human Rights Watch. Merkwaardig is ook dat de heer Hein Verbruggen, die voor het IOC de voorbereiding van de Spelen in China coördineert, afstand neemt van die rapporten en van de campagne van Amnesty International. Zijn houding is minstens strijdig met de hoger genoemde uitspraken van de heer Rogge. Bovendien doet zulks uitschijnen dat voor het IOC de mensenrechten eerder een aspect in de marge vormen, dat moet wijken voor een serieuze zaak als sport.

De heer Eloi Glorieux meent dat de belangrijkste knelpunten op het vlak van de mensenrechten in China genoegzaam bekend zijn. Het gaat dan onder meer om: de persvrijheid, de gedwongen uitzettingen van mensen zonder compensatie omwille van de bouw van Olympische faciliteiten, de herinvoering van de straf ‘heropvoeding door arbeid’ waarbij de politie de mogelijkheid krijgt om moeilijke individuen op te pakken en ze zonder tussenkomst van enige rechterlijke instantie die straf kan opleggen, dit teneinde de stad schoon te maken en te zorgen dat de Spelen rustig en ordentelijk verlopen. De context van de Olympische Spelen geeft met andere woorden aanleiding tot specifieke vormen van schending van de mensenrechten, wat geen geringe paradox is. Willekeur dreigt dus voor eenieder die in China zijn stem durft te verheffen. Aan het imago van Peking en China als modelmaatschappij mag niet getornd worden.

De overige mensenrechtenschendingen in China zijn legio. Zo heeft men weet van honderden gewetensgevangenen en zijn er naar schatting een half miljoen mensen, zonder enige vorm van proces, opgesloten in werkkampen. Er wordt gemarteld en China past ook nog steeds de doodstraf toe. Politiegeweld is er legio.

Religieuze en etnische minderheden, zoals de Oeigoeren en de Tibetanen, worden ernstig gediscrimineerd en onderdrukt. Wat met de Falun Gong-aanhangers gebeurt, is insgelijks bekend. De mensenrechtensituatie is in China dus uiterst precair.

Vervolgens komt de heer Glorieux tot een punt aangaande hetwelke ook de Belgische atleten en het BOIC een verantwoordelijkheid te dragen hebben. Hij wil het meer bepaald hebben over de Play Fair-campagne, die speciaal werd opgezet om erop toe te zien dat accommodatie, materiaal, kledij en uitrusting van de atleten gefabriceerd is in omstandigheden die conform zijn aan de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). In concreto betekent zulks bijvoorbeeld dat er geen kinderarbeid aan te pas mag komen. In juni 2007 – ruim een jaar voor de Olympische Spelen van Peking – verscheen opnieuw een rapport van Play Fair, waarin vier Chinese bedrijven werden doorgelicht die allerlei prullaria en gadgets produceren die met de Spelen te maken hebben, zoals petjes, pennen, stickers, etuis enzovoort, met het Olympische logo. Er werden door de mensen van de IAO talloze inbreuken vastgesteld, zoals kinderarbeid, arbeidsdagen van dertien uur gedurende zes dagen op zeven, geen vakantie en verplichte overuren. Er blijkt ook zo goed als geen sociale zekerheid te zijn, er bestaat geen zwangerschapsverlof en er dient vaak gewerkt in erbarmelijke, onhygiënische en onveilige omstandigheden. Vakbonden – zelfs de enige officieel erkende staatsvakbond – ontbreken geheel en al.

Het feit dat met dergelijke bedrijven wordt gewerkt, druist in tegen de ethische gedragscode van het IOC, die duidelijk stelt dat er geen betrokkenheid mag zijn bij bedrijven of personen wier activiteiten niet in overeenstemming zijn met de principes beschreven in het Olympisch Charter. Desondanks weigerde het IOC zijn, nochtans onmiskenbare, verantwoordelijkheid op te nemen voor het toezicht op de meest minimale naleving van de basisarbeidsnormen bij de productie van artikelen met het Olympische logo. Het IOC schuift integendeel de zaak door naar de nationale Olympische comités. Het BOIC houdt het erop geschokt te zijn door de wantoestanden die in dit rapport worden aangehaald en kaatst de bal terug naar het IOC, dat meer invloed zou hebben.

Op basis van deze overwegingen wordt in het voorstel van resolutie van Groen! dan ook aan de Vlaamse Regering gevraagd een officiële oproep te richten aan de Chinese overheid om in de loop van de komende

maanden tot een snelle en duidelijk waarneembare verbetering te komen op het vlak van respect voor de mensenrechten en van de persvrijheid van binnen- en buitenlandse journalisten. Bovendien vragen de indieners ook dat de Vlaamse Regering haar steun zou betuigen aan alle Chinese burgers die in de aanloop naar de Olympische Spelen uit hun huizen werden verdreven, werden opgepakt en/of werden mishandeld. Tevens dient om opheldering te worden gevraagd over het lot van die mensen en moet de houding van de Chinese overheid ten aanzien van Tibet en ten aanzien van de regimes in Birma en Soedan worden veroordeeld.

Ten aanzien van het BOIC vraagt de resolutie om een aantal aanbevelingen te formuleren. In eerste instantie moet de Vlaamse Regering het BOIC ertoe oproepen zich ondubbelzinnig uit te spreken tegen de schendingen van de mensenrechten bij alle activiteiten die te maken hebben met de voorbereiding van de Olympische Spelen in Peking. Bovendien zou het BOIC er bij het IOC moeten op aandringen zijn invloed aan te wenden bij de Chinese overheid om deze aan te zetten tot bijkomende, waarneembare, maatregelen ten voordele van het respect voor de mensenrechten en de persvrijheid. Voorts wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd het BOIC te verzoeken erop toe te zien dat alle producten gefabriceerd worden met volledig respect voor de normen van de IAO en om het BOIC te verzoeken op de sportkledij van de atleten een oproep te plaatsen voor respect voor de mensenrechten. Ten slotte zouden de atleten gesensibiliseerd moeten worden om hun gehechtheid aan de mensenrechten openlijk kenbaar te maken. Afsluitend vragen de indieners ook nog dat de regering er bij de grote internetproviders zou op aandringen zich niet te onderwerpen aan de Chinese censuurmaatregelen.

Concluderend stelt de heer Eloi Glorieux dat de bezorgdheid die in het voorstel van resolutie geuit wordt, min of meer gelijklopend is aan die in het hier eerst behandelde voorstel van resolutie, met dit grote verschil dat er in het voorstel van Groen! geen boycot wordt gevraagd. Wel integendeel, de indieners vragen precies dat het IOC, het BOIC en de atleten het door de Olympische Spelen geboden forum zouden gebruiken om de schrijnende situatie van de mensenrechten, de sociale problematiek in China en de kwestie-Tibet aan te kaarten.

4. Procedure-onderdeel 2

De heer *Jan Loones* wenst de verdere procedure bij de behandeling van deze voorstellen van resolutie aan te kaarten. Als er voorstellen komen om hoorzittingen te organiseren, zullen deze – hoewel hij in de commissie niet stemgerechtigd is – zeker zijn steun genieten. Tegelijk stoort het hem bijzonder dat men in het voorstel van resolutie van Groen! de heer Jacques Rogge totaal buiten schot laat. Het betreft hier nochtans een Vlaamse voorzitter van het IOC, en – overigens niet van de minste – atleten hebben hem al opgeroepen zich duidelijk uit te spreken over de mensenrechtensituatie in China. Het lid noemt ter zake Kim Gevaert, Sebastien Godefroid en Roel Paulissen. Atleten uit andere landen deden hetzelfde. De heer Loones stelt derhalve de kwestie waar de sterkste signaalfunctie van uitgaat: de Vlaamse minister van Sport uitnodigen – zoals aan het begin van de zitting reeds gesuggereerd – om, evidentierwijze, in commissie te komen verklaren dat hij achter de resolutie van de parlementsleden staat, dan wel de zaak over te hevelen naar de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, hetgeen die commissie moet toelaten zich achter de oproep van de genoemde atleten te scharen voor wat hun wens betreft dat de heer Jacques Rogge nu eindelijk eens kleur zou bekennen.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* verklaart er zeker geen probleem mee te hebben dat de minister van Sport bij de zaak betrokken wordt, maar staat er anderzijds wel op dat de rest van de werkzaamheden binnen deze commissie blijft. Hij wenst kennis te kunnen nemen van alle relevante standpunten in deze. Daarom stelt hij voor om – geheel in de lijn van de tradities binnen deze commissie – zeker ook een uitnodiging te richten aan de Chinese ambassade, evenals aan een vertegenwoordiger van de Tibetaanse belangen en, eventueel, ook aan een vertegenwoordiger van de Falun Gong-beweging.

Mevrouw *Miet Smet* van haar kant, meent dat, gezien het onderwerp, men er in wezen mee zou moeten kunnen volstaan om de minister van Sport en een vertegenwoordiger van het BOIC te vragen. De grond van de zaak is immers niet Tibet, maar de houding van het Olympisch Comité ten aanzien van de algemeen gekende mensenrechtenschendingen. Een heldere aflijning van het ter bespreking liggende onderwerp moet voorkomen dat men verzandt in een

surrealistische discussie. Ook moet men niet node-loos mensen uitnodigen waarvan men weet dat ze toch niet zullen komen opdagen.

Mevrouw *Anissa Temsamani* verklaart zich te kunnen terugvinden in het voorstel van mevrouw Miet Smet. Ook zij vreest immers dat de commissie een slechte beurt zal maken als men op een weigering van de Chinese ambassade stuit. En ook in haar opinie ligt de kern van de discussie elders.

De heer *Jan Loones* spreekt zijn steun uit voor het principe van de zo breed mogelijke hoorzittingen. Er wordt vaak beweerd dat de Chinese overheid geen contact wenst met de overheden, en a fortiori met de parlementen, van de Belgische deelstaten. Of die assumptie inderdaad klopt kan nu ook in de feiten worden nagegaan. De respons van de Chinese ambassade op een uitnodiging vanwege het Vlaams Parlement zal hem in elk geval benieuwen. Hij stelt verder dat dit een ideale gelegenheid is om werk te maken een meer algemeen debat over de Chinese politiek, iets waar door een aantal mensen in deze commissie overigens reeds lang om gevraagd wordt. Zijns inziens is het in elk geval de hoogste tijd om die 'heilige koe' eens goed onder de loep te leggen. Voor wat hem betreft is China zeker niet het nieuwe beloofde land. De zogenaamd onbeperkte economische mogelijkheden van dat land mogen ons in elk geval niet de ogen doen sluiten voor de schandelijke staat van de mensenrechten aldaar. De commissie mag in deze geen schroom hebben en mag zich geen taboes in de maag laten splitsen.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* sluit zich aan bij de bemerkingen van de heer Loones. Hij herinnert eraan dat het in deze commissie altijd gebruikelijk is geweest dat de betrokkenen minstens de gelegenheid kregen om zich te verdedigen tegen aantijgingen allerhande. Of ze al dan niet van die gelegenheid gebruik wensden te maken, hangt geheel en al van henzelf af. En dat er in beide voorliggende voorstellen van resolutie wel degelijk diverse aantijgingen zijn vervat met betrekking tot grootschalige schendingen van de mensenrechten, staat insgelijks buiten kijf. Een uitnodiging richting Chinese ambassade is derhalve zeker aangewezen. Een eventuele afwijzing van of non-respons op een dergelijke uitnodiging zal alleszins op zich ook al veelbetekenend zijn.

De heer *Marnic De Meulemeester* meent dat een eerder voorzichtige houding in deze het meest aangewezen is en sluit zich derhalve aan bij mevrouw Smet en

mevrouw Temsamani. Ook hij wijst erop dat het in deze in wezen gaat over een groot, zelfs het grootste, sportevenement ooit, waardoor de meest relevante piste inderdaad bestaat uit het uitnodigen van de Vlaamse minister van Sport en het BOIC. Enkel die twee instanties/personen zijn in deze onbetwistbaar relevant. Opteert men er in tegendeel voor om breder te gaan, dan dreigt men in een discussie terecht te komen waar men nooit meer zal uitraken. Men moet zich er daarom toe beperken die mensen uit te nodigen die effectief druk kunnen uitoefenen op de organisatoren van de Olympische Spelen, zijnde het IOC en de overheden van het gastland.

Mevrouw *Anissa Temsamani* voegt daar nog aan toe dat zij ten gronde de mening is toegedaan dat het niet de taak van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme is om hic et nunc het proces van China te maken. Wel integendeel, men moet zich, alleen al om effectiviteitsredenen, beperken tot de kern van de zaak, met andere woorden tot de organisatie van de Olympische Spelen.

Uitgaande van de diverse opmerkingen die hier werden geformuleerd en van de voorstellen die reeds eerder in de wandelgangen circuleerden formuleert de commissievoorzitter daarop het compromisvoorstel om een uitnodiging te richten aan de Vlaamse minister van Sport, de heer Bert Anciaux, aan de Chinese ambassade, aan de vzw Vrienden van Tibet en aan de Falung Gong-beweging voor een hoorzitting op datum van dinsdag 15 april eerstkomende. De commissie bevestigt bij wege van consensus haar instemming met dit voorstel.

II. VERGADERING VAN 15 APRIL 2008

1. Inleidende situering door de commissievoorzitter

De *voorzitter* dankt de minister voor diens bereidheid om in te gaan op de uitnodiging van de commissie om zijn standpunt te geven over de twee ter bespreking voorliggende voorstellen van resolutie betreffende de mensenrechtensituatie in China, de situatie in Tibet en de eventuele interactie van die feitelijkheden met de Olympische Spelen die in augustus 2008 worden gehouden in Peking. Hoewel het hier om voorstellen van resolutie gaat, hebben de commissieleden expliciet de wens uitgedrukt kennis te kunnen nemen van het standpunt van de minister, dat in deze uitermate

relevant is, aangezien hij bevoegd is voor het Vlaamse topsportbeleid dat precies grotendeels gericht is op deelname aan de Olympische Spelen. De suggestie van een eventuele boycot van die Olympische Spelen, dan wel de mogelijkheid om alternatieve acties te ondernemen, zijn even zovele punten waaromtrent de minister de commissieleden deelgenoot kan maken van zijn inzichten.

2. Uiteenzetting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

Minister *Bert Anciaux* dankt op zijn beurt de commissie voor de gelegenheid die hem geboden wordt om zijn opinie over deze kwestie in het parlement te ventileren.

Ten gronde probeert de minister, in het dossier van de Olympische Spelen in China, een evenwicht te vinden tussen twee van zijn engagementen en twee verantwoordelijkheden waarvoor hij dient in te staan. Voor zichzelf moet de minister ook een evenwicht zien te vinden tussen twee gevoelens die bij hem inzake dit dossier naar boven komen. Enerzijds heeft de minister een duidelijke verantwoordelijkheid en een duidelijk engagement ten aanzien van de wereld van de sport. Anderzijds koestert hij echter ook reeds levenslang een dubbel engagement inzake het verdedigen van het recht op culturele identiteit – hetgeen voor hem het eerbiedigen impliceert van culturele rechten voor alle cultuurgemeenschappen, waar ook ter wereld – en anderzijds, het verdedigen van de fundamentele mensenrechten en de burgerlijke vrijheden. De zorg, en regeringsverantwoordelijkheid, om promotor en stuwende kracht te zijn achter de sportwereld, moet in hoofde van de minister dus continu worden afgewogen tegen zijn persoonlijk engagement inzake mensenrechten en culturele rechten.

In het dossier dat hier voorligt, botsen die verschillende elementen tot op zekere hoogte met elkaar, hetgeen de minister genoopt heeft tot een moeilijke evenwichtsoefening met betrekking de diverse, valabele belangen die hier in het spel zijn.

Anderzijds is het wel zo dat, toen het IOC besliste dat de Olympische Spelen in 2008 in Peking zouden doorgaan, dat natuurlijk niet alleen gebeurde omwille van het feit dat Peking de hoofdstad is van het grootste en meest bevolkte land ter wereld. Ook de overweging dat die Olympische Spelen stappen vooruit of toch minstens een duwtje in de rug konden betekenen inzake democratisering, of inzake het respect

voor de mensenrechten speelde mee. De minister verheelt daarbij niet dat ook hij hoopt, en eigenlijk zelfs gelooft, dat de Olympische Spelen een versterking kunnen betekenen van het geleidelijke proces dat zich sowieso in China voordoet. Tegelijk moge het daarbij duidelijk zijn dat zulks, in onze ogen, nooit snel genoeg zal gaan.

Daarmee komt de minister meteen ook tot het tweede aspect van zijn betoog. Hij drukt daarbij de hoop uit dat de massale aanwezigheid van buitenlandse pers en delegaties tijdens de Olympische Spelen er hoe dan ook toe zal bijdragen dat er in China stappen vooruit gezet zullen worden wat betreft individuele en collectieve rechten en hopelijk ook culturele rechten. Dat daar meer dan 25.000 mediaploegen aanwezig zullen zijn, zal ervoor zorgen dat de hele wereld focust op de situatie in China. Ook wat er daar vandaag nog verkeerd loopt zal sterk worden uitvergroot. Ongetwijfeld is de Chinese overheid zich terdege bewust van de risico's die ze daarbij loopt, en beseft ze dat ze van de Olympische Spelen maar beter gebruik kan maken om stappen vooruit te zetten.

Aangezien datgene wat we op vandaag kunnen vaststellen niet altijd zo hoopvol is, meent de minister echter ook dat we daarin niet naïef mogen zijn. China heeft de laatste decennia op diverse domeinen ongetwijfeld een hele weg afgelegd. Maar inzake burgerlijke rechten en vrijheden blijven er duidelijk ernstige problemen bestaan en scoort China bepaald niet goed in internationale vergelijkingen.

Verder wijst minister Anciaux erop dat hij zich al heel zijn leven inzet voor de culturele rechten van groepen en volkeren. Ter zake is het duidelijk dat de situatie in Tibet een schoolvoorbeeld is van culturele onderdrukking en van het niet-respecteren van de culturele identiteit van Tibet. De minister heeft het daar dan ook erg moeilijk mee. Men mag van hem dan ook niet verwachten dat hij zal doen alsof zijn neus bloedt. Men kan die problematiek gewoonweg niet ontkennen. De stelling als zouden we dat tijdens de Olympische Spelen gewoon moeten negeren, gaat voor wat de minister betreft niet op. Hij meent integendeel dat we net van de Olympische Spelen gebruik moeten maken om daarop te focussen en dat bespreekbaar te maken. Maar, tegelijk wijst de minister erop dat zulks, zijns inziens, een verantwoordelijkheid van de politiek is. Persoonlijk denkt hij niet dat dit in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de sporters is. Die sporter moet echter natuurlijk wel de vrijheid hebben om zijn mening te uiten. Het IOC heeft ook

duidelijk gezegd dat ze wel degelijk die vrijheid krijgen. De minister staat er dan ook op dat die belofte in de feiten gerespecteerd wordt.

Minister Anciaux geeft daarbij ook nog mee dat hij ter zake ook het grootst mogelijke respect heeft voor het de voorzitter van het IOC, die volgens hem een zeer integer man is. Iets wat men niet bepaald van al zijn voorgangers kon zeggen. De IOC-voorzitter in kwestie, de heer Jacques Rogge, wenst heel duidelijk dat er stappen vooruit genomen worden en vraagt dienaangaande van de Chinese overheid dan ook een aantal duidelijke engagementen. Wat finaal de reactie van de Chinese overheid ook moge zijn, het IOC waarborgt dat de sporters daar de vrijheid zullen hebben om te spreken. De minister heeft daar akte van genomen en heeft zulks overigens ook persoonlijk van de heer Rogge vernomen. Nog maar een tweetal weken geleden heeft deze persoonlijk aan de minister gezegd dat hij daar ten volle achter blijft staan. Hoe dan ook is en blijft de minister de overtuiging toegedaan dat het niet de verantwoordelijkheid is van de sportwereld om als eerste de problemen inzake mensenrechten en culturele rechten naar voor te brengen. Zulks is zijns inziens immers een duidelijke politieke verantwoordelijkheid.

Als politicus, en in het bijzonder als minister van Sport, bevindt de minister zich in een duale situatie. Enerzijds is hij de verdediger en beschermer van de sportwereld, maar anderzijds draagt hij ook een vanzelfsprekende politieke verantwoordelijkheid. Van daar dat hij de mening is toegedaan dat de politieke wereld – waarvan hij dus integraal deel uitmaakt – daadwerkelijk de problematiek van de mensenrechten en van de culturele rechten naar voor moet schuiven. In die zin moet de politieke wereld zich dan ook beraden over de signalen die kunnen worden uitgestuurd en over de stappen die kunnen worden gezet.

Terzijde laat de minister daarbij overigens opmerken dat het hem wel verbaast dat ineens heel de wereld Tibet heeft ontdekt. De problematiek is immers bepaald niet nieuw, maar in het verleden lag men daar blijkbaar niet van wakker. Dat de Olympische Spelen in China worden gehouden heeft op zich dus blijkbaar toch al één voordeel gehad.

Een tweede vaststelling van minister Anciaux is dat de politieke wereld ook niet altijd eenduidig is in zijn houding ten aanzien van China. Tot voor kort holde de politiek zelfs klakkeloos achter de Chinezen aan, omdat er nu eenmaal veel geld en grote economische belangen mee gemoeid waren. Zonder te willen bewe-

ren dat hij een heilige is, wijst minister Anciaux er daarbij op dat hij zowat de enige Vlaamse minister is die nog niet in China is geweest. Nog maar vorig jaar had hij, naar aanleiding van een samenwerking op cultureel vlak, overigens de intentie om naar China te reizen. Maar hij heeft de Chinese overheid laten weten dat hij ook de problematiek van Tibet ter sprake wou brengen. Eerst werd zulks hem afgeraden. Daarna bood men hem aan om in ruil daarvoor Tibet te bezoeken. Ook heeft men hem heel wat informatie over Tibet bezorgd, die hij – onder andere omdat ze deels in het Chinees was gesteld – overigens niet allemaal heeft kunnen doornemen. Een en ander heeft er finaal echter in geresulteerd dat men hem een visum geweigerd heeft. Iets wat de minister toch bepaald merkwaardig vindt.

Minister Bert Anciaux meent dan ook dat het nu meer dan ooit aangewezen is om een evenwicht te zoeken en te vinden in het engagement naar de sportwereld enerzijds en in het algemeen politiek engagement anderzijds. Voor zichzelf heeft hij al uitgemaakt hoe hij dit zal realiseren. Reeds een hele tijd terug, met name in september 2007, heeft hij, toen het BOIC hem vroeg of, en zo ja, in welke periode hij naar China wou gaan, beslist om niet naar China te gaan in de eerste periode. Dit om twee redenen. Vooreerst omdat het hem niet erg zint om aanwezig te zijn op de openingsceremonie en tweedens omdat dit ook niet de meest interessante periode is om onze eigen sporters aan het werk te zien. Tegelijk denkt de minister ook dat het niet deelnemen aan de openingsceremonie kan gelden als een politiek signaal. Bij de openingsceremonie gaat het immers minstens evenzeer over de uitstraling van het Chinese regime als over de viering van de sport.

De minister geeft verder nog mee dat hij dezelfde overweging gevolgd heeft voor wat de slotceremonie betreft. Aangezien hij in de tweede periode daar normalerwijze wel aanwezig zal zijn, zou hij in beginsel naar die slotceremonie kunnen gaan. De minister gebruikt daarbij uitdrukkelijk de term 'normalerwijze', omdat er tussen nu en augustus nog zaken kunnen wijzigen. Maar hoewel hij dus normalerwijze in China zal zijn, acht hij het toch niet verstandig om als minister van Sport aanwezig te zijn op de slotceremonie, zelfs al mochten we tegen dan een rijke oogst aan medailles veroverd hebben – maar dat laatste is een ander verhaal.

Samenvattend herhaalt minister Anciaux dat hij streeft naar een evenwicht tussen zijn verschillende engagementen. Het gaat dan met name enerzijds

om zijn engagement naar de sportwereld toe. Maar anderzijds ook om zijn politiek-maatschappelijke engagement, dat heel nauw verbonden is met de culturele rechten en de culturele autonomie voor Tibet én met de mensenrechten. Ook mag de politieke wereld zijn verantwoordelijkheid – want het gaat om de politieke verantwoordelijkheid – niet afschuiven naar de sporters, maar moet ze die sporters toelaten zich in alle openheid en vrijheid voor te bereiden op hun sportprestaties. Een en ander sluit derhalve niet uit dat de politieke wereld wel degelijk van de Olympische Spelen gebruik maakt om een duidelijk signaal te geven. Tevens verdient het volgens de minister aanbeveling om deze houding consequent vol te houden op alle beleidsdomeinen, hetgeen onder andere impliceert dat ook wordt nagedacht over mogelijke signalen naar de Chinese overheid op economisch gebied. Ten slotte drukt de minister nog zijn overtuiging uit dat er tegelijk een blijvende dialoog moet worden gevoerd.

De minister is daarbij niet zo naïef om te geloven dat zijn standpunt de Chinese overheid ook maar in het minst vrees aanjaagt of om te denken dat de Chinese overheid wakker zou liggen van wat hier allemaal besproken wordt. Groot omhaal van woorden zal niet tot veel vooruitgang leiden. Daarom ook meent de minister dat we in dialoog met de Chinese overheid moeten kunnen blijven zonder daarom mee te gaan spelen in een puur propagandaspel. Hij erkent daarbij volmondig dat het hier vaak om een moeilijke evenwichtsoefening gaat, maar wordt gesterkt door het feit dat hij daarvoor wel goede bondgenoten heeft. In eerste instantie denkt hij daarbij aan de voorzitter van het IOC, de heer Jacques Rogge, waarin hij heel veel vertrouwen heeft. Jacques Rogge heeft van de Chinese overheid trouwens al kunnen bekomen dat er stappen vooruit gezet werden, zo onder andere wat betreft kinderarbeid en dergelijke meer. Niet alleen zijn er onder druk van het IOC wel degelijk reeds een aantal wetten aangepast, maar Jacques Rogge heeft ook duidelijk gesteld dat hij niet zal aanvaarden dat er geweld wordt gebruikt tegenover de Tibetaanse bevolking. Zulks wekt vertrouwen bij de minister. Hoe dan ook, blijft het echter vooral de politieke wereld, en niet de sportwereld, die zijn verantwoordelijkheid echt moet opnemen. Toch minstens als men ernstig meent wat men tegenwoordig zoal zegt.

3. Bespreking

3.1. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Jan Loones* dankt de minister voor diens stellingname. Net toen deze voorstellen van resolutie werden neergelegd had hijzelf overigens de intentie om de minister over deze kwestie een actuele vraag te stellen in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Hij verklaart het met de minister eens te zijn waar deze stelt dat de sportwereld niet zelf alle verantwoordelijkheid moet nemen. Wat overigens niet belet dat sommige sporters dat ondertussen wel degelijk al gedaan hebben. Een aantal atleten is de politiek voor geweest. Het is de Nederlandse zwemselectie die de kat de bel heeft aangeboden, maar daarna zijn ook onze eigen Kim Gevaert en Sebastien Godefroid al snel gevolgd.

Waar de heer Loones het een heel stuk minder met de minister eens is, is waar deze stelt dat de sportwereld in globo geen verantwoordelijkheid moet nemen. Dienaangaande is de spreker integendeel de overtuiging toegedaan dat het IOC wel degelijk zijn verantwoordelijkheid moet nemen. De voorzitter van het IOC, de heer Jacques Rogge, zit duidelijk verveeld met de zaak en heeft zelfs gezegd dat hij de spelen liever naar Parijs had zien gaan. Maar aangezien de zaak in Peking doorgaat, kan het IOC niet anders dan duidelijk stelling nemen. Tot voor kort hebben ze echter net het tegenovergestelde gedaan en hebben ze pertinent geweigerd om stelling te nemen. Het BOIC volhardt trouwens nog steeds in de boosheid. Negatief klinkende krantenadvertenties van de Universiteit Gent bijvoorbeeld – die in se nochtans onschuldig waren, aangezien het gewoon om werving van nieuwe studenten ging – werden gefnuikt door het verbod op het gebruik van het symbool van de Olympische ringen.

Zulks kan volgens de heer Loones absoluut niet meer. Het IOC en ook Jacques Rogge moeten zich hierover publiek uitspreken. Daarom vraagt de spreker dat de minister de druk op de heer Rogge nog wat zou opvoeren. Vanuit zijn positie kan hij dat wel degelijk. Enkel als de minister er alle vertrouwen in heeft dat

de heer Rogge dat ook effectief zal doen, mag hij de druk wat laten afnemen. Van Vlaanderen zal de Chinese overheid ongetwijfeld niet onder de indruk zijn, maar van Jacques Rogge en het IOC liggen ze wel degelijk wakker. Gezien Jacques Rogge ook duidelijk een Vlaamse gevoeligheid heeft, gaat het lid ervan uit dat een vraag vanwege de Vlaamse minister van Sport wel degelijk zal wegen bij de IOC-voorzitter.

De heer *Jan Roegiers* dankt op zijn beurt de minister uitdrukkelijk voor zijn zeer duidelijke standpunt. De minister heeft perfect aangetoond waar de respectieve verantwoordelijkheden van de politiek en van de sport liggen en wat de atleten desgevallend kunnen doen.

De heer Roegiers heeft nog drie concrete vragen voor de minister. Daar waar de minister, hoewel hij rond dat tijdstip waarschijnlijk wel degelijk in China zal zijn, uitdrukkelijk niet wenst deel te nemen aan de slotceremonie – en sowieso al niet van plan was om naar de openingsceremonie te gaan – wenst de heer Roegiers te vernemen of deze houding gedeeld wordt door de hele Vlaamse Regering. Is het hier met andere woorden een individuele stellingname of zal er vanwege de Vlaamse Regering niemand aanwezig zijn op de beide ceremonies?

Een tweede vraag is of de minister hierover ook in overleg is getreden of nog zal treden met de federale overheid. *Sensu stricto* is zulks niet echt nodig, maar het zou ongetwijfeld een nog sterker signaal opleveren.

Een derde vraag ten slotte, betreft de opmerking van de minister dat we ons ook moeten beraden over eventuele economische signalen richting China. Dienaangaande verwijst de heer Roegiers naar een discussie die er op 20 maart 2008 in deze commissie is geweest met minister Ceysens naar aanleiding van de beslissing die de Vlaamse Regering genomen heeft om af te zien van een structurele deelname aan de wereldtentoonstelling in Shanghai in 2010. Uit die, behoorlijk bitse, discussie is gebleken dat minister Ceysens die regeringsbeslissing noch min noch meer aan haar laars lapt. Want ze laat FIT (Flanders Investment and Trade) wel degelijk deelnemen aan die wereldtentoonstelling in Shanghai. Het is dus maar de vraag, hoe en in welke mate dit te rijmen valt met hetgeen de Vlaamse minister van Sport hier net komt te zeggen ten aanzien van eventuele economische signalen richting China.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* stelt zich in wezen dezelfde vraag als de heer Roegiers. De minister

heeft hier duidelijk aangegeven dat hij noch naar de openingsceremonie, noch naar de slotceremonie zal gaan. Vraag is nu of het hier een louter individuele stellingname betreft, dan wel of deze opstelling ook geldt voor de rest van de Vlaamse Regering.

Tweedens vindt de heer Van Nieuwenhuysen dat de minister toch wat al te lichtvaardig stelt dat de impact van Vlaanderen in heel deze problematiek tamelijk gering is. Het mag dan wel waar zijn dat we op ons eentje inderdaad niet groot of belangrijk genoeg zijn om veel indruk te maken, maar de echte impact wordt natuurlijk teweeg gebracht door de bundeling van alle protesten die er overal ter wereld zijn. In deze is het geheel duidelijk meer dan de som van de delen. Overigens stelt de spreker vast dat volgende week – voor het eerst in het bestaan van dit Vlaams Parlement – een ambassadeur van de Volksrepubliek China in overleg zal treden met deze commissie. Dat betekent ipso facto dat men op de Chinese ambassade wel degelijk nota heeft genomen van de bezwaren die in Vlaanderen leven. Maar uiteraard zou dit veel minder het geval zijn, mocht het Vlaamse protest niet kaderen in een wereldwijd protest.

De heer *Eloi Glorieux* verklaart zich volledig te kunnen terugvinden in de door de minister naar voor gebrachte zienswijze en argumenten. Het is maar logisch dat als de Vlaamse Regering naar aanleiding van de Olympische Spelen bepaalde signalen geeft of zou geven, of als we dat van de atleten verwachten, we dat dan ook moeten doortrekken voor wat betreft de toch behoorlijk talrijke – al dan niet door prins en ministers aangevoerde – handelsmissies naar China. Ook naar aanleiding daarvan moeten we consequent dezelfde boodschap uitdragen.

In het verlengde daarvan meent de heer Glorieux dat het belangrijk is dat ook de Vlaamse atleten zich in China op de een of andere manier duidelijk kunnen uitspreken, al ware het maar zoals de Franse atleten, die luidens krantenberichten een badge zullen dragen. De Vlaamse overheid zou dit met enige aandrang kunnen suggereren aan het BOIC. Dat laatste kan niet blijven doen alsof er niets aan de hand is.

Verder meent de spreker, aansluitend bij de opmerkingen van de heer Roegiers ter zake, dat de Vlaamse houding ten aanzien van China consequent moet zijn, hetgeen impliceert dat men ook inzake de wereldtentoonstelling van Shanghai in 2010 de nodige sensibilisatie-initiatieven voorziet. Vlaanderen kan daar enkel aan deelnemen indien zijn stand op de wereldexpo een duidelijke boodschap meegeeft. De heer Glorieux wijst er dienaangaande op dat hij nog op 20 maart

jongstleden in deze eigenste commissie – naar aanleiding van een aantal vragen om uitleg – aan minister Ceysens gesuggereerd heeft dat die stand zou worden opgebouwd rond het sociale overlegmodel zoals we dat bij ons hebben. Wat dus in concreto betekent dat een en ander samen met de sociale partners zou moeten gebeuren. Dit zou uitermate relevant zijn in een land als China waar er geen vrije vakbonden zijn en waar men zich grote vragen kan stellen aangaande het respect voor een aantal sociale basisrechten. Het Vlaamse voorbeeld kan mogelijks iets losweken bij de Chinese overheden.

Hoe het ook zij, de spreker is overtuigd van de noodzaak om een consequente houding aan te nemen ten aanzien van China. Dit impliceert dat zowel op de Olympische Spelen van dit jaar als op de wereldtentoonstelling van Shanghai in 2010 een duidelijke signaal moet worden gegeven. In het licht daarvan had het lid van minister Anciaux dan ook graag vernomen of hij het mogelijk acht dat deze Vlaamse Regering daar inderdaad toe bereid zal zijn.

De heer *Karim Van Overmeire* verklaart de mening te zijn toegedaan dat overleg tussen Vlaanderen en de andere bevoegde deelentiteiten van België ongetwijfeld een goede zaak is, maar dat in deze toch vooral een Europees signaal gegeven zou moeten kunnen worden. Het feit dat een of twee ministers van Sport wegblijven op een ceremonie zal immers nauwelijks opgemerkt worden, daar waar het wegblijven van de ministers van Sport van alle, of bijna alle, lidstaten van de Europese Unie wel degelijk zou wegen op het gebeuren. Het is immers vrij duidelijk dat China de Olympische Spelen heeft willen binnenhalen als een soort publicrelationsoperatie voor het Chinese regime en voor China in het algemeen. Mee daarom beginnen de Chinezen zich nu toch wel zorgen te maken over hun imago in de wereld. Deze Chinese bekommernis betekent meteen een belangrijke opportuniteit om een aantal zaken ten goede te wijzigen.

De heer Van Overmeire heeft verder nog een specifieke vraag met betrekking tot de mogelijkheid van een boycot van de Olympische Spelen. Hij heeft van de minister begrepen dat deze een boycot op voorhand uitsluit. Zulks strookt niet met de stelling die de partijgenoot van de minister, Spirit-senator Geert Lambert, op zijn webstek verkondigt. Deze vertolkt daar een meer tactisch standpunt waarin de spreker zich voor een heel stuk kan terugvinden. Dat standpunt komt erop neer dat nu reeds categoriek zeggen dat we hoe dan ook niet zullen boycotten, betekent

dat we aan de Chinezen een ‘licence to kill’ geven. Wanneer we daarentegen de zaken nog wat in het vage laten, en een en ander laten afhangen van de evolutie in China – rekening houdend met het feit dat de Chinezen toch nog wel enkele maanden hebben om een aantal zaken ten goede te keren – dan hebben we wel degelijk nog een bruikbaar instrument in handen. Het is derhalve maar de vraag of het wel zo verstandig is om nu al te zeggen dat, wat er ook gebeurt in China, we in elk geval zullen deelnemen aan de Olympische Spelen. Het komt de heer Van Overmeire verstandiger over uitdrukkelijk te stellen dat we ons zorgen maken over de situatie in China en daarbij van de Chinese regering een aantal positieve signalen en evoluties te vragen. In de mate dat daarop positief gereageerd wordt, kan Vlaanderen dan inderdaad met enthousiasme deelnemen aan de Olympische Spelen.

3.2. Antwoorden van de minister

Minister *Bert Anciaux* verklaart in zijn repliek achtereenvolgens te zullen ingaan op de onderscheiden tussenkomsten van de commissieleden.

In antwoord op de tussenkomst van de heer Jan Loones stelt de minister dat hij het er volmondig mee eens is om bij het IOC erop aan te dringen consequent en duidelijk het standpunt te blijven verdedigen dat dit comité eerder reeds heeft ingenomen. Want, in tegenstelling tot wat velen blijken te denken, heeft het IOC wel degelijk een standpunt ingenomen. Mogelijks is dit standpunt echter niet voldoende duidelijk naar de brede buitenwereld toe gecommuniceerd. De minister kan echter begrip opbrengen voor de strategie die de heer Loones aanhangt. Ook hij is er stellig van overtuigd dat de heer Jacques Rogge wel degelijk erg gevoelig is voor een goede samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap. Overigens kan de minister het persoonlijk erg goed vinden met de heer Rogge. Hij ziet er dan ook geen graten in om verder overleg te plegen met de heer Rogge over deze kwestie. Tegelijk geeft hij nog mee dat de IOC-voorzitter, zijns inziens, een bijzonder goede inschatting heeft gemaakt van de stappen vooruit die er gerealiseerd kunnen worden, zonder risico op het sorteren van een tegenovergesteld effect. Het onderste uit de kan willen halen om finaal het deksel op de neus te krijgen ware immers bepaald ook niet aangewezen. Hoe dan ook klopt het dat het IOC een belangrijke speler is, en in deze dan ook zijn volle verantwoordelijkheid moet opnemen.

In antwoord op de vragen en bemerkingen van de heer Jan Roegiers bevestigt de minister dat hij in principe potentieel wel degelijk op de openingsceremonie aanwezig kon zijn, maar er uitdrukkelijk voor geopteerd heeft om dat niet te doen. Gezien het tijdstip waarop hij in China zal verblijven, is de minister in de mogelijkheid om op de slotceremonie aanwezig te zijn, maar hij zal van die mogelijkheid geen gebruik maken.

Ten tweede laat hij opmerken dat er over deze kwestie tot op heden geen overleg is geweest met de federale overheid, om de eenvoudige reden dat deze discussie zich vooralsnog beperkt heeft tot de overheden die – op grond van hun bevoegdheid voor Sport – bevoegd zijn voor de Olympische Spelen. Alleen daarom al heeft de federale overheid hier weinig, of zelfs geen, uitstaans mee. Maar het ware inderdaad geen slechte zaak mocht de federale minister van Buitenlandse Zaken namens de federale regering eenzelfde standpunt innemen. Dienaangaande geeft de minister ook nog mee dat men er ook nog niet helemaal in gelukt is om binnen België een gemeenschappelijk standpunt in te nemen, zijn collega's van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap zitten nog niet helemaal op dezelfde golflengte. Maar daar wordt wel degelijk aan gewerkt en daarenboven is er wel reeds een gemeenschappelijk standpunt ingenomen op de betreffende Europese ministerraad. Tevens loopt hetgeen de minister hieromtrent reeds van federaal Buitenlandminister Karel De Gucht vernomen heeft in globo langs dezelfde lijnen, op een punt na, waar hij later nog op terug zal komen.

Wat de signalen in de economische sfeer betreft, wenst de minister heel duidelijk te zijn. De Vlaamse Regering heeft qualitate qua als regering beslist om niet deel te nemen aan de wereldtentoonstelling in Shanghai. Dat was een duidelijke beslissing. Wel is het zo dat mevrouw Moerman toen nog de Vlaamse minister van Economie was en dat zij ondertussen is opgevolgd door mevrouw Ceysens. De enige nog resterende mogelijkheid om toch deel te nemen bestaat er derhalve in dat Vlaamse bedrijven, bedrijvengroeperingen of organisaties zelf rechtstreeks deelnemen of dat een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid zou beslissen om toch deel te nemen. De raad van bestuur van een dergelijke IVA met rechtspersoonlijkheid heeft immers strikt genomen het recht om een dergelijke beslissing te nemen. Ook dat moge duidelijk zijn. De minister wijst er verder op dat men het daar nog maar afgelopen vrijdag op de Vlaamse Regering nogmaals kort

even over gehad heeft. Luidens de uitdrukkelijke verklaring van minister Ceysens, is de beslissing van FIT om toch een, weliswaar bescheiden, deelname te organiseren, gebaseerd op een beslissing van de raad van bestuur van FIT. Er is dus geen sprake van enige beslissing van de Vlaamse Regering om deel te nemen aan de wereldtentoonstelling in Shanghai. Wel integendeel, de beslissing van de Vlaamse overheid strekt ertoe dat er as such geen deelname zal zijn.

Nog op diezelfde bijeenkomst van afgelopen vrijdag heeft de Vlaamse Regering overigens ook beslist om niet deel te nemen aan het project dat de federale overheid heeft uitgewerkt in het kader van de Olympische Spelen. Het gaat dan met name over een groot beeldhouwwerk dat geschonken wordt aan het gastland. Het is overigens ook het enige buitenlandse beeldhouwwerk, of zelfs kunstwerk in het algemeen, dat zich op de Olympische site zal bevinden. De minister preciseert dat er vanuit de federale overheid vraag was om – in het kader van dat kunstwerk – ook een ondersteuning van het bedrijfsleven mogelijk te maken, door een aanwezigheid te organiseren en een ondersteuning te geven voor het bedrijfsleven naar aanleiding van en rond het kunstwerk in kwestie. De Vlaamse Regering heeft beslist daar niet op in te gaan. In het kader van de Olympische Spelen zal er derhalve ook geen Vlaams facilitair optreden zijn ten aanzien van het bedrijfsleven. Volgens de minister geven we daarmee een duidelijk en consequent signaal.

In antwoord op de bedenkingen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt de minister dat hij zeker nooit de impact van Vlaanderen wil onderschatten, maar dat overschatting van een en ander al evenzeer uit den boze is. Ten gronde gelooft hij dat Vlaanderen wel degelijk een zekere impact heeft, maar dat die impact pas echt wezenlijk wordt als, en in de mate dat, Vlaanderen ook anderen op dat standpunt kan krijgen.

In dat verband wijst minister Anciaux naar de, eerder reeds even aangehaalde, bijeenkomst van de ministers van Sport van de Europese Unie in de maand maart van dit jaar in Slovenië. In beginsel was de Duitstalige Gemeenschap daar toen – conform de rotatieregel – de woordvoerder voor België. Maar de Duitstalige Gemeenschap was niet aanwezig, evenmin trouwens als de Franse Gemeenschap. Het kabinet van de minister was echter wel aanwezig. Daarom heeft de Vlaamse Gemeenschap daar toen, bij gebrek aan vertegenwoordigers van de andere gemeenschappen,

een duidelijke oproep gedaan. Die oproep behelsde inhoudelijk vanzelfsprekend hetzelfde als hetgeen de minister hier vandaag insgelijks verklaard heeft. De oproep in kwestie is op die Europese ministerraad – het was overigens de eerste tussenkomst over Tibet op een bijeenkomst van de Europese ministers van Sport – door verschillende landen overgenomen en is ook in de conclusies van de bijeenkomst opgenomen. Desgewenst kan de minister het verslag van die Europese bijeenkomst aan de commissie bezorgen.

Daarin staat duidelijk te lezen dat de ministers van Sport enerzijds oproepen om niet tot een boycot over te gaan, maar anderzijds toch wel de Tibet-problematiek prominent ter sprake willen brengen. Een belangrijke voetnoot hierbij is echter wel dat nogal wat collega-ministers van Sport het toch raadzaam vonden hierover overleg te plegen met hun respectieve ministers van Buitenlandse Aangelegenheden. De reden hiervoor is een bevoegdheidskwestie. Daar waar elke Vlaamse minister ook ten volle bevoegd is voor het buitenlandse aspect van zijn beleidsdomein (en dus niet hoeft te overleggen met een collega), is zulks in het buitenland absoluut niet gebruikelijk. Wel integendeel. Voor de meeste andere ministers van Sport van de lidstaten van de Europese Unie, is hun eigen inhoudelijke bevoegdheid niét, of toch zeker niet rechtstreeks, gebonden aan de buitenlandse bevoegdheid ter zake.

Met betrekking tot de door de heer Eloi Glorieux opgeworpen denkpiste, kan de minister bevestigen dat hij op dit ogenblik die denkoefening aan het maken is. Mogelijks komt het tot een gesprek met een aantal atleten om na te gaan of er een initiatief kan worden genomen naar alle atleten toe. Ter zake heeft de minister echter nog geen beslissing genomen. Hij wil zulks vooreerst rustig afwegen en zal daarover ook een aantal woordvoerders van de atleten contacteren. Er zal dus in elk geval worden nagegaan of er daar rond iets kan gedaan worden. Van een aantal topsporters weet de minister overigens al dat zij bereid zijn om daarin mee te doen. Maar om echt effectief te zijn moet er natuurlijk wel een consensus worden gevonden.

Met betrekking tot de tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire wijst de minister er vooreerst op dat het door de spreker gevraagde Europese signaal reeds werd gegeven naar aanleiding van de genoemde Europese ministerraad van maart. Wat dan de op de website van Geert Lambert naar voor gebrachte suggestie betreft, heeft de minister een licht

afwijkend standpunt. Net zoals senator Lambert meent hij dat er een duidelijk standpunt moet worden ingenomen ten voordele van Tibet en ten voordele van de mensenrechten. Maar anderzijds maakt het ook integraal deel uit van zijn strategie om aan de atleten een stuk zekerheid en gemoedsrust te kunnen bieden, teneinde hun voorbereiding in optimale omstandigheden te laten verlopen.

Maar, zoals ook reeds eerder gezegd, tussen nu en augustus kan er nog van alles gebeuren. Anderzijds speelt het echter ook geen rol of wij nu boycotten of niet, de Vlaamse atleten zullen immers hoe dan ook deelnemen aan de Olympische Spelen. Het ware namelijk gewoonweg niet in overeenstemming te brengen met het beleid van de minister om onze atleten, op het hoogtepunt van hun sportcarrière, de noodzakelijke ondersteuning te ontfangen, daar waar er al die jaren wel in ondersteuning geïnvesteerd werd. Kortom, vanuit de politieke wereld kan er een heel duidelijk engagement komen indien men dit wil, maar zulks hoeft niet ten nadele te zijn van de topsporters.

3.3. Slotreplieken

Inpikkend op de replieken van de minister drukt de heer Jan Loones zijn twijfels uit bij het feit dat de minister de indruk lijkt te hebben dat er wel degelijk een en ander beweegt in China. Kan de minister met name nog staande houden dat er vooruitgang is als we tegelijk moeten vaststellen dat Amnesty International het slechtste rapport ooit heeft uitgebracht over het voltrekken van doodvonnissen in China? Of bestaat die verbetering er misschien in dat het klassieke nekschot ondertussen vervangen wordt door een dodelijke inspuiting? Een meer 'humane' executiemethode kan toch bezwaarlijk als echte vooruitgang worden aangemerkt.

De minister antwoordt daarop dat dit toch een wat al te gortige en cynische opmerking is. Vanzelfsprekend gaat het daar niet over. Wel heeft hij in zijn gesprek met de heer Jacques Rogge vernomen dat een aantal wetten – onder andere inzake arbeidsomstandigheden en kinderarbeid – duidelijk zijn aangescherpt. Dat bedoelt hij dus met het feit dat er vooruitgang wordt geboekt. Anderzijds heeft de minister er geen moeite mee om toe te geven dat het hier telkens slechts om kleine stappen vooruit gaat. Van reuzenschreden vooruit is er zeker geen sprake. Ook klopt het dat de geboekte vooruitgang bijna in het niets

verzinkt in vergelijking met het aantal doodvonnisen dat in China wordt voltrokken. Met betrekking tot dat laatste deelt de minister trouwens ten volle de verontwaardiging van de heer Loones.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* wenst nog een kleine vraag ter verduidelijking te stellen. Met name wenst hij duidelijk te vernemen of het engagement om de ceremonies niet bij te wonen een louter persoonlijk engagement van de minister is, dan wel of dit engagement opgaat voor de gehele Vlaamse Regering.

Refererend naar de door hem reeds vernoemde bespreking binnen de Vlaamse Regering van afgelopen vrijdag 11 april 2008, verklaart minister *Bert Anciaux* dat hij zich niet kan voorstellen dat iemand van de Vlaamse Regering daar wel aanwezig zou willen, kunnen of mogen zijn.

De heer *Van Overmeire* laat dienaangaande opmerken dat er natuurlijk wel een heel verschil bestaat tussen ‘mogen’ en ‘willen’. Moet hij uit de door de minister gehanteerde terminologie afleiden dat er ter zake eigenlijk geen formele beslissing is genomen op de laatste Vlaamse ministerraad?

Minister *Bert Anciaux* verklaart daarop dat hij er – indien deze commissie zulks wenst – geen probleem mee heeft om dit punt komende vrijdag formeel ter sprake te brengen op de Vlaamse Regering. Het lijkt hem echter nu al behoorlijk duidelijk dat alle Vlaamse ministers zich hebben geschaard achter de idee dat het, gezien de ter zake bestaande standpunten (waaronder dat van hemzelf), nogal onzinnig ware om welke ondersteuning dan ook te geven op economisch vlak en dergelijke meer. Derhalve gelooft hij niet dat iemand van de Vlaamse Regering daar aanwezig zal zijn. Maar gelet op deze bespreking, zal hij zulks ook als dusdanig afspreken.

De *commissievoorzitter* dankt de minister voor zijn aanwezigheid en sluit daarmee meteen ook dit gedeelte van de vergadering. Hij wijst de commissieleden op de verdere werkzaamheden rond dit thema, met name hoorzittingen met enkele betrokken instanties, die voor later in de namiddag gepland zijn.

III. VERGADERING VAN 26 JUNI 2008

1. Toelichting door de heer Jan Roegiers

De heer *Jan Roegiers* geeft namens de meerderheid een toelichting bij het voorstel van resolutie van de

heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken, Flor Koninckx en Jan Loones betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking (*Parl. St.* Vl. Parl. 2007-08, nr. 1748/1). De talrijke voorstellen van resolutie onderstrepen het belang van het onderwerp, merkt het lid op. Dat van de meerderheid is uiteraard een compromis, maar de heer Roegiers hoopt op een zo groot mogelijke goedkeuring door commissie en plenaire vergadering.

Hij herinnert eraan dat in 2001 de Olympische Spelen werden toegezegd aan Peking ten nadele van Istanbul, Parijs, Osaka en Toronto. Het IOC legde de organisator wel een aantal voorwaarden op, onder andere inzake persvrijheid, mensenrechten en milieuzorg. Er waren nogal wat reacties van mensenrechtenorganisaties op de keuze van China, niet het minst omdat dat land bevolkingsgroepen als de Mongolen, de Oeigoeren en de Tibetanen heeft onderdrukt. Ook de onderdrukking van de opstand op het Tienanmenplein ligt nog vers in het geheugen.

Het Olympisch Charter bevat een lijst van grondbeginselen, die duidelijk maken dat het olympische gedachtegoed een levensfilosofie is die sport wil vermengen met cultuur en onderwijs. De olympische levensstijl is onder meer gebaseerd op respect voor de fundamentele ethische principes. Uiteraard draaien de Spelen in de eerste plaats om sport maar als in het charter staat dat het uitdragen van waarden van fundamenteel belang is en bepalend voor het karakter van de Spelen, is het niet ongewoon dat er signalen verwacht worden.

Het Vlaams Parlement wisselde hierover grondig van gedachten, minister Anciaux werd uitgenodigd en er was een lunchgesprek met de Chinese ambassadeur. Verder werden Falun Gong, de Vrienden van Tibet en het BOIC gehoord.

Vervolgens overloopt de heer Roegiers de onderdelen van het voorstel: mensenrechten, Tibet, een oproep aan het IOC en een aan het BOIC, internetvrijheid en de handhaving van het wapenembargo. Tot slot dringen de indieners er bij de federale regering op aan – via de Vlaamse Regering – om “er in de Raad Algemene Zaken en Internationale Betrekkingen van de EU voor te pleiten om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen over de mensenrechtenschendingen in China en over de gezamenlijke Europese houding wat betreft de officiële aanwezigheid bij de openings- en slotceremonie van de Olympische Spelen in Peking, en aangepaste maatregelen te treffen,

onder meer een volledige toepassing van de ‘EU-guidelines on Human Rights Defenders’ in China.”.

Het lid heeft begrepen dat de federale regering de dag voordien beslist heeft om de prins te sturen. Hij heeft daar zijn mening over maar het voorstel van resolutie richt zich in eerste plaats aan de Vlaamse Regering. Tot dusver stuurt die geen vertegenwoordiger naar de openingsceremonie, naar het lid begrijpt.

Afsluitend meldt de heer Roegiers dat het voorstel van resolutie van de heren Jan Roegiers en Flor Koninckx betreffende vrijheden en mensenrechten in China naar aanleiding van de Olympische Spelen (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1721/1) op ijs wordt gelegd.

2. Bespreking

Mevrouw *Anissa Temsamani* las in de krant dat ook de federale premier de Olympische Spelen bezoekt, al is niet duidelijk of hij dat in eigen naam doet dan wel in naam van de regering.

De heer *John Vrancken* denkt dat de toelichting van de heer Roegiers in grote lijnen overeenstemt met de inhoud van het voorstel van resolutie van het Vlaams Belang. Hij heeft wel een paar opmerkingen. De eerste is dat het voorstel van resolutie van het Vlaams Belang verder reikt dan de eventuele boycot van de Spelen. Van de verwachting dat het Chinese regime als reactie op de toekenning voortaan persvrijheid en mensenrechten zou respecteren, blijft immers niets over. Erger nog, om tijdens de Spelen geen gezicht-verlies te lijden, laat de volksrepubliek alle personen die een gevaar kunnen vormen voor de goede gang van zaken, in de cel verdwijnen.

De IOC-beslissing heeft dus geleid naar nog meer repressie en onvrijheid. Tijdens de Spelen worden alle studenten geweerd uit Peking. Buitenlandse studenten moeten China verlaten. Het Westen en de Vlaamse Regering maken een grove fout als zij het Chinese volk en het Chinese regime als een harmonische eenheid zien. Het regime is dictatoriaal, niet verkozen en onderdrukt het volk.

Wie het regime op welke manier ook legitimeert, maakt zich mee schuldig aan die onderdrukking. De Vlaamse Regering steunt politiek en financieel de zakelijke contacten met Chinese bedrijven. Het lid verwijst naar de verschillende handelsmissies die

al plaatsvonden in deze regeerperiode. De bezochte Chinese bedrijven zijn eigendom van partijbonzen en hun familieleden.

Men kan niet anders dan besluiten dat de Europese, Belgische en Vlaamse politiek ten aanzien van China hebben gefaald. Het regime benut de mogelijkheden van de economische opening, maar blijft doof voor de oproepen om de schendingen van de rechten van het Chinese volk en de minderheden stop te zetten.

Daarom vraagt de Vlaams Belangfractie in haar voorstel van resolutie dat de Vlaamse Regering er bij de federale zou op aandringen om een harder politiek beleid te voeren ten overstaan van de volksrepubliek, de Chinese democratische krachten actief te steunen en de Spelen van 2008 te boycotten. Een coherente, gemeenschappelijke boodschap vanuit de EU is essentieel. In die optiek veroordeelt de Vlaams Belangfractie dat de Belgische kroonprins het land vertegenwoordigt op de officiële openingsceremonie.

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* vindt het voorstel van de meerderheid evenwichtig. Zij meent verder dat er geen duidelijke signalen zijn dat het bezoek van de federale premier aan de Spelen een regeringsopdracht is. Iedereen is vrij om zijn vakantie te regelen. Tot slot wijst zij erop dat het voorstel van de meerderheid, in tegenstelling tot dat van de Vlaams Belangfractie, niet voor een boycot pleit. De recente signalen uit Tibet geven overigens aan dat een en ander de goede richting uitgaat.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* erkent dat het meerderheidsvoorstel inderdaad minder ver gaat dan dat van zijn fractie. Toch denkt hij dat het Vlaams Belang zich erachter kan zetten. Hij merkt wel op dat de heer Roegiers er blijkbaar niet zwaar aan tilt dat de Belgische regering het overleg niet heeft afgewacht om beslissingen te nemen zoals de afvaardiging van prins Filip. Voor de heer Van Nieuwenhuysen is ook deze protocollaire geste een statement. Hij vindt dit dan ook geen goede zaak en dat geldt ook voor de vakantiereis van premier Leterme.

Het lid wijst erop dat de Belgische regering in het buitenland niet alleen zichzelf maar ook de componenten van de federale staat vertegenwoordigt. Daarom informeert hij of de Vlaamse Regering op enigerlei wijze betrokken werd bij de federale beslissing.

De heer *Jan Roegiers* stelt dat ook zijn fractie betreurt dat de federale regering besliste een handpop naar

Peking te sturen. Hij houdt de Vlaamse Regering wel aan haar beslissing dat zij niemand naar de openingsceremonie stuurt, of zij nu uitgenodigd wordt of niet. Dat federale of Vlaamse ministers Belgische of Vlaamse sporters gaan toejuichen – zonder officiële contacten – vindt hij van ondergeschikt belang.

De heer *Johan Verstreken* meent dat de deelnemers aan de Spelen niet de dupe mogen zijn van politieke spelletjes. Zijn fractie is daarom tegen een boycot, maar staat wel achter de compromistekst van het voorstel van resolutie. China zette al stappen in de goede richting, maar nog veel te weinig. De noodzakelijke inhaalbeweging inzake mensenrechten en persvrijheid vereist regelmatige druk.

De heer *Karim Van Overmeire*, voorzitter, benadrukt dat zijn fractie het laatst ingediende voorstel mee zal goedkeuren, omdat zij, ook al gaat het minder ver, vindt dat het belangrijk is om een unaniem signaal te geven. Omdat de Vlaams Belangfractie niet werd betrokken bij de redactie van de compromistekst, heeft zij een aantal amendementen ingediend (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1748/2*).

Amendement nr. 1 is geïnspireerd door een Open Vld-voorstel uit de Senaat. Het strekt ertoe het element ‘Olympische Spelen’ uit de titel te halen omdat de mensenrechtensituatie ook nog na augustus 2008 bestaat. Door deze amendering blijft het appel aan de Vlaamse Regering ook daarna voortduren.

Amendement nr. 2 strekt ertoe specifiek te verwijzen naar de gebeurtenissen van enkele weken geleden in Tibet. Ook dit amendement is geïnspireerd door een meerderheidsinitiatief in de Senaat, merkt de voorzitter op.

Tot slot stelt hij nog twee wijzigingen voor aan punt 6°, van het beschikkende gedeelte.

Amendement nr. 3 strekt ertoe in het derde streepje, 6°, op de zesde regel, de woorden “alle Tibetaanse gebieden”, te vervangen door de woorden “het gehele grondgebied, inzonderheid tot de door Tibetanen bewoonde gebieden”.

Amendement nr. 4 betreft een verschil in formulering. Het pleidooi van de meerderheid om aanhangers van alle geloofsovertuigingen onmiddellijk vrij te laten, betekent strikt genomen dat dit ook geldt voor misdadigers van gemeen recht. Het alternatief van het

Vlaams Belang benadrukt dat het gaat om mensen die vastzitten vanwege hun geloofsovertuiging.

Mevrouw *AnneMarie Hoebeke* merkt op dat geen enkele vrijlating kan verkregen worden als de aanhouding gebaseerd is op een juridisch voldragen vonnis. De tekstcorrectie is dus niet nodig.

De heer *Karim Van Overmeire* benadrukt het belang van de juiste redactie. Bij het overmaken van een signaal aan een buitenlandse regering is het verkieslijk dat men juist formuleert en dat er geen discussie bestaat.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* deelt mee dat de Vlaams Belangfractie, met het oog op het geven van één gezamenlijk signaal, haar voorstel van resolutie intrekt (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1543/1*).

IV. STEMMINGEN

Het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heren Jos Stassen en Jef Tavernier betreffende China en de Olympische Zomerspelen van Peking 2008 (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1569/1*) wordt met vijf stemmen tegen zeven niet aangenomen.

De amendementen op het voorstel van resolutie van de heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken, Flor Koninckx en Jan Loones betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1748/2*) worden met vijf stemmen tegen zeven niet aangenomen.

Het voorstel van resolutie van de heer Jan Roegiers, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Johan Verstreken, Flor Koninckx en Jan Loones betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen 2008 in Peking (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1748/1*) wordt met 12 stemmen unaniem aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Anissa
TEMSAMANI

Karim
VAN OVERMEIRE